Incipit epl'a ad Galathas.

PAulus apl'us nõ
ab hoib⁹ neqꝫ ꝑ
hoiem ſed ꝑ ihm
xp̄m ⁊ deū patreꝫ
qui ſuſcitauit eū
a mortuis et qui
mecū ſunt oēs fratres eccleſijs ga
latie. Gratia vobis ⁊ pax a deo pa
tre nr̄o ⁊ dn̄o ih̄u xp̄o qui dedit ſe
metip̄m ꝓ peccatis nr̄is ut eripet
nos de p̄nti ſeculo nequā ſ͂m volū
tateꝫ dei ⁊ p̄ris noſtri. cui eſt gl'ia
in ſecula ſeculoꝝ amen. Miror ꝙ
ſic taꝫ cito trāſferemini ab eo qui
vos vocauit in grām xp̄i in aliud
euangeliū qđ nō eſt aliud. n̄ ſūt
aliqui qui vos ꝯturbāt ⁊ volunt
ꝯuertere euangeliū xp̄i. Sed licet
nos aut angelus de celo euāgeli
ſet vob' pret' ꝙ qđ euāgeliſauim⁹
vobis. anathema ſit. Sicut p̄dixi
m⁹ ⁊ nūc iteꝝ dico. ſi quis vobis
euāgeliſauerit pret' id qđ accepi
ſtis. anathema ſit. Nō em̄ hoib⁹
ſuadeo an deo? An quero homib⁹
placere? Si adhuc hoibꝫ placerē
xp̄i ſeru⁹ nō eēm. Notū em̄ vobis
facio fratres euangeliū qđ euan
geliſatū eſt a me. ꝙ nō ē ſcd̄m ho
minē. Neqꝫ em̄ ego ab homine ac
cepi illud neqꝫ didici. ſꝫ ꝑ reuela
tionē ih̄u xp̄i. Audiſtis em̄ ꝯuer
ſacōnem meā aliqn̄ in iudaiſmo.
qm̄ ſup̄ modū ꝑſequebar eccl'iaꝫ
dei ⁊ expugnabā illaꝫ ⁊ ꝓficiebā
in iudaiſmo ſupra multos coeta
neos meos in gn̄e meo. abūdan
ti⁹ emulator exn̄s patnaꝝ meaꝝ
tradicōnū. Cū aūt placuit ei qui
me ſegregauit de vtero mr̄is mee

⁊ vocauit ꝑ grāꝫ ſuā ut reuelaret
filiū ſuū in me ut euāgeliſarē illū
in gētib⁹. ꝯtinuo nō acquieui car
ni et ſāguini. Neqꝫ veni ihroſoli
mā ad anteceſſores meos apl'os
ſꝫ abij i arabiā ⁊ iterū reuerſus ſū
damaſcū. Deinde poſt ānos tres
veni iheroſolimā videre petꝝ ⁊ mā
ſi apud eū diebꝫ qn̄decī. Aliū aūt
apl'oꝝ vidi neminē. niſi iacobuꝫ
fratrē dn̄i. Que aūt ſcribo vobis.
ecce corā deo ꝙ nō mētior. Deinde
veni in ptes ſyrie ⁊ cilitie. Erā aūt
ignot⁹ facie eccl'ijs iudee que erāt
i xp̄o. Tātū aūt auditū habebāt
qm̄ qui ſequebat̄ nos aliqn̄ nūc
euāgeliſat fidē quā aliqn̄ expug
nabat ⁊ in me clarificabant deū.

Deinde poſt ānos q̄ Ca. ij.
tuordecī iteꝝ aſcēdi iheroſo
limaꝫ cū barnaba aſſumpto ⁊ ti
to. Aſcendi aūt ſcd̄m reuelacōem
⁊ cōtuli cū illis euangeliū qđ p̄di
co in gētib⁹. Seorſū aūt hijs qui
videbāt̄ aliquid eē ne forte inua
cuū currerē aut cucurriſſem. Sed
neqꝫ titus qui mecū eāt. cū eēt gē
tilis ꝯpulſus eſt circūcidi. ſꝫ ꝓpter
ſubintroductos falſos fratres q̄
ſubintroierūt explorare libertatē
noſtrā quā habem⁹ i xp̄o ih̄u ut
nos in ſ'uituteꝫ redigerēt. Quib⁹
neqꝫ ad horaꝫ ceſſim⁹ ſubiectioni
ut veritas euāgelij ꝑmaneat apđ
vos. Ab hijs aūt qui videbāt̄ eē
aliqđ quales aliqn̄ fuerint mihil
mea intereſt. De⁹ em̄ ꝑſonā homis
nō accipit. Mihi em̄ qui videbā
tur eē aliquid nihil cōtulerūt. Sꝫ
ecōtra cū vidiſſent ꝙ creditū eſt
mihi euangeliū prepucij ſicut et
petro circūciſionis q̄ em̄ opatus

ē petro ī apoſtolatū circūciſionis
opatus eſt ⁊ m̄ inter gentes ⁊ cū
ꝯgnouiſſent grām que data ē m̄
iacobꝰ ⁊ cephas ⁊ iohēs qui vide
bant̄ colūne eē: dextras dederūt m̄
⁊ barnabe ſotietatis: ut nos in gē
tes· ipi aūt in circūciſionē tātū ut
paupez memores eēmꝰ. Qđ etiā
ſollicitus fui hoc ipſū facere. Cum
aūt veniſſet cephas antiochiā ī
fatiē ei reſtiti· qꝛ rephenſibilis eāt
Priꝰ em̄ qꝫ veniret q̇dā a iacobo
cū gentibus edebat. Cū aūt veniſ
ſēt ſubtrahebat ⁊ ſegregabat ſe
timens eos q̄ ex circūciſione erāt
Et ſimulacōni eiꝰ ꝯſenſerūt ceteri
iudei: ita ut barnabas duceret̄ ab
eis in illā ſimulacōnē Sꝫ cū vidiſ
ſez qꝫ nō recte ambularēt ad veri
tatē euāgelij: dixi cephe corā oībꝫ
Si tu cū iudeis ſis gentilit̄ viuis ⁊
nō iudaice: quō gentes cogis iu
daizare. Nos natura iudei ⁊ non
ex gentibꝰ peccatores. Sciētes au
tē qꝫ nō iuſtificat̄ homo ex opibꝰ
legis: niſi ꝑ fidez ihū xpi ⁊ nos in
xp̄o ihū credimꝰ: ut iuſtificemur
ex fide xpi et nō ex opibus legis.
Propter qđ ex opibꝫ legis nō iu
ſtificabit̄ ōmis caro. Qđ ſi queren
tes iuſtificari in xp̄o inuēti ſumꝰ
⁊ ipſi peccatores: nūquid xp̄s pec
cati miniſter ē. Abſit. Si em̄ que
deſtruxi iteruz reedifico: preuarica
torē me ꝯſtituo. Ego em̄ ꝑ legez le
gi mortuꝰ ſū ut deo viuā. Criſto cō
fixus ſū cruci. Viuo aūt iā ñ ego
viuit vero in me xp̄s. Qđ aūt nūc
viuo in carne: in fide viuo filij dei
q̄ dilexit me ⁊ tradidit ſemetipſū
ꝓ me. Non abitio gratiam dei. Si
enim ꝑ legez iuſtitia· ergo gratis
xp̄us mortuus eſt. Ca· iij·

O Inſēſati galathe quis vos
faſcinauit non obedire veri
tati. Ante quorum oculos iheſus
criſtus proſcriptus eſt ⁊ in vobis
crucifixus. Hoc ſolum a vobis vo
lo diſcere. Ex operibus legis ſpiri
tū accepiſtis: an ex auditu fidei.
Sic ſtulti eſtis: ut cū ſpiritu cepe
ritis: nunc carne ꝯſūmamini. Tā
ta paſſi eſtis ſine cauſa: ſi tamen
ſine cauſa. Qui ergo tribuit vob
ſpiritum ⁊ operatur virtutes ī vo
bis: ex operibus legis: an ex audi
tu fidei. Sicut ſcriptū eſt: abrahā
credidit deo ⁊ reputatū eſt illi ad
iuſtitiam. Cognoſcite ergo: quia
qui ex fide ſunt hij ſunt filij abra
he. Prouidens autem ſcriptura q̇
ex fide iuſtificat gentes deꝰ prenū
tiauit abrahe quia benedicent̄ in
te oēs gentes. Igit̄ qui ex fide ſūt
benedicent̄ cū fideli abrahā. Qui
cunqꝫ em̄ ex opibus legis ſūt: ſb
maledicto ſunt. Scriptū eſt enim
Maledictus oīs q̄ nō ꝑmāſerit in
omnibꝰ que ſcripta ſunt in libro
legis ut faciat ea. Qm̄ aūt in lege
nemo iuſtificabit̄ apud deū: ma
nifeſtum eſt: quia iuſtꝰ ex fide vi
uit. Lex aūt nō eſt ex fide· ſed qui
fecerit ea viuet ī illis. Criſtꝰ nos
redemit de maledicto legis factus
pro nobis maledictum· quia ſcri
ptum eſt maledictus omnis qui
pendet in ligno: ut in gentibus be
nedictio abrahe fieret ī criſto ihe
ſu ut pollicitationem ſpiritus acci
piamus per fidem. Fratres ſcđm
hominem dico· tamen hominis
confirmatum teſtamentum ne
mo ſpernit aut ſuperordinat.

Abrahe dicte ſūt ꝓmiſſiones ⁊ ſe
mini eiꝰ. Nō dicit ⁊ ſeminibꝰ q̄ſi
in multis ſ; quaſi ĩ vno et ſemini
tuo qui eſt xp̄s. Hoc aūt dico te
ſtamētū ꝯfirmatū a deo que poſt
quadringētos ⁊ triginta annos
facta eſt lex. n̄ irritū facit ad eua
cuandā ꝓmiſſionē. Nā ſi ex lege
hereditas. iam nō ex ꝓmiſſione.
Abrahe aūt ꝑ repromiſſionē do
nauit deus. Quid igit̄ lex? Propt̄
trāſgreſſionē poſita eſt donec ve
niret ſemen cui ꝓmiſerat: ordina
ta ꝑ angelos ĩ manu mediatoris
Mediator aūt vniꝰ nō eſt. deꝰ āt
vnus eſt. Lex ḡ aduerſus ꝓmiſ
ſa dei. Abſit. Si em̄ data eēt lex q̄
poſſet viuificare. vere ex lege eēt
iuſticia. S; ꝯcluſit ſcriptura oīa
ſb̄ peccato. ut ꝓmiſſio ex fide ihū
xp̄i daret̄ credentibꝫ. Prius autē
q̄ꝫ veniret fides ſub lege cuſtodie
bamur. ꝯcluſi in eā fidē que reue
landa erat. Itaq; lex pedagogus
noſter fuit in xp̄o ut ex fide iuſtifi
cemur. At vbi venit fides iam nō
ſumꝰ ſub pedagogo. Oēs em̄ filij
dei eſtis ꝑ fidē que eſt in xp̄o ihū.
Quicūq; em̄ ĩ xp̄o baptiſati eſtis.
criſtū induiſtis. Nō ē iudeꝰ neq;
grecus. nō eſt ſeruꝰ neq; liber. nō
eſt maſculus neq; femina. Omēs
em̄ vos vnū eſtis in xp̄o ihū. Si
aūt vos xp̄i. ergo abrahe ſemen
eſtis ſcd̄m ꝓmiſſionem heredes.

Dico aūt Quāto tē — Ca. iiij.
pore heres puulus eſt nihil
differt a ſeruo cū ſit dn̄s omniū.
ſ; ſub tutoribꝰ ⁊ actoribꝰ eſt vſq;
ad p̄finitū tēpus a prē. Ita ⁊ nos
cū eēmꝰ puuli. ſub elemētis mun
di huiꝰ eramꝰ ſeruientes. At vbi
venit pleītudo tp̄is miſit deꝰ filiū
ſuū factū ex muliere factū ſb̄ lege
ut eos qui ſb̄ lege erāt redimeret
ut adopcōē filioꝝ reciperemꝰ. Qm̄
aūt eſtis filij dī miſit deꝰ ſpm̄ filij
ſui in corda veſtra clamātē abba
pat̄. Itaq; iam nō eſt ſeruꝰ ſ; filiꝰ.
Qđ ſi filius ⁊ heres ꝑ deū. Sed tūc
quidē ignorātes deū. hijs qui na
tura ſunt dij ſeruiebatis. Nūc āt
cū cognoueritis deū ymo cogniti
ſitis a deo. quō ꝯuertimini iteꝝ ad
infirma ⁊ egena elementa quibꝰ
denuo ſeruire vultis? Dies obſer
uatis ⁊ menſes ⁊ tp̄a ⁊ ānos. Ti
meo vos ne forte ſine cauſa labo
rauerim in vob̄. Eſtote ſicut ego.
q2 et ego ſicut vos. Fratres obſe
cro vos. nihil me leſiſtis. Scitis
aūt q2 ꝑ infirmitatē carnis euāge
liſaui vobis iā pridē ⁊ temptacō
nē veſtrā in carne mea nō ſpreui
ſtis neq; reſpuiſtis. ſ; ſicut ange
lū dī accepiſtis me ſicut criſtū ihe
ſū. Vbi eſt ergo btitudo veſtra?
Teſtimoniū ei ꝑhibeo vobis. q2
ſi fieri poſſet oculos v̄ros eruiſſe
tis et dediſſetis m̄. Ergo inimicus
vobis factus ſū veꝝ dicens vob̄?
Emulant̄ vos nō bn̄. ſ; excludere
vos volūt ut illos emulemini. Bo
nū aūt emulamini in bono ſemp ⁊
nō tm̄ cū p̄ns ſū apud vos. Filio
li mei quos iteꝝ ꝑturio. donec for
met̄ xp̄us in vobis. Vellē aūt eē
apud vos mō ⁊ mutarē vocē meā
qm̄ ꝯfundor in vob̄. Dicite m̄ qui
ſub lege vultis eē. Legem nō legi
ſtis? Scriptū eſt em̄ qm̄ abrahā
duos filios habuit vnū de ancil
la ⁊ vnū de libera. S; qui de ancil
la ſcd̄m carnē natus eſt. qui autē

de libera p repromiſſionē. Que ſūt
p allegoriaʒ dicta. Hec ei ſūt duo
teſtamēta. Vnū quidē in mōte ſy
na in ſeruitutē generās q̄ ē agar
Syna eñ mōs ē in arabia q̄ cōiū
ct⁹ ē ei: q̄ nūc ē ihr̄lm ⁊ ſuit cuʒ fi
lijs ſuis Jlla āt q̄ ſurſū ē ihr̄lʒ libe
ra ē q̄ ē mr̄ nr̄a. Scriptū ē ei Letare
ſteril' q̄ non paris. erūpe ⁊ clama
q̄ non pturis. q2 multi filij deſerte
magis q̄ ei⁹ q̄ habet viru. Nos āt
fratres ſcd̄m yſaac pmiſſionis fi
lij ſum⁹. Sʒ q̄ūo tūc q̄ ſcd̄m carnē
natus fuerāt pſequebat eū q̄ ſcd̄m
ſpm̄: ita ⁊ nūc. Sʒ q̄d dicit ſcriptu
ra. Eiice ancillā ⁊ filiū ei⁹. Nō eñ
heres erit filius ancille cū filio libe
re. Jtaq3 fratres nō ſum⁹ ancille
filij ſʒ libere: q̄ libertate xp̄us nos
liberauit.

Capitulū. v.

State ⁊ nolite iterū iugo ſui
tutis ɔtineri. Ecce ego paul⁹
dico vob̄. qm̄ ſi circūcidamini cri
ſt⁹ vob̄ nil pderit. Teſtificor autē
rurſus oī hoī circūcidēti ſe. qm̄ de
bitor ē vniūſe legis faciēde. Euacu
ati eſtis a xp̄o. Qui i lege iuſtifica
mini: a grā excidiſtis. Nos eñ ſpi
ritu ex fide ſpeʒ iuſtitie expectam⁹.
Naʒ in xp̄o iħu neq3 circūciſio ali
quid valet neq3 preputiū. ſʒ fides
q̄ p caritatē opat. Currebatis bñ
Quis vos impediuit veritati non
obedire. nemini ɔſenſeritis. Per
ſuaſio hec nō ē ex eo qui vocauit
vos. Modicū fermentū totā maſ
ſaʒ corrūpit. Ego ɔfido in vobis in
dn̄o q2 nil aliud ſapietis. Qui aūt
conturbat vos: portabit iudiciū
quicūq3 eſt ille. Ego autē fratres
ſi circūciſionē adhuc predico: q̄d
adhuc perſecutionē patior. Ergo
euacuatum eſt ſcandalū crucis.
Vtinā ⁊ abſcidantur qui vos cō
turbant. Vos enim in libertatē
vocati eſtis fratres: tm̄ ne liberta
tem in occaſionē detis carnis. ſʒ
per caritatē ſpiritus ſeruite inuicē
Omnis eñ lex i vno ſermone im
pletur. diliges primū tuū ſicut te
ipm̄. Qd̄ ſi inuicē mordetis ⁊ ɔme
ditis: videte ne ab inuicē cōſuma
mini. Dico aūt in xp̄o. Spiritu am
bulate ⁊ deſideria carnis nō pfici
etis. Caro eñ ɔcupiſcit aduerſus
ſpm̄. ſpiritus autē aduerſus car
nē. Hec enim ſibi inuicē aduerſā
tur: ut nō quecūq3 vultis illa faci
atis. Qd̄ ſi ſpū ducemini: nō eſtis
ſub lege. Manifeſta ſunt aūt opa
carnis que ſūt fornicacō. immun
dicia. impudicicia. luxuria. ydolo
ruʒ ſeruitus. veneficia. inimicitie.
ɔtentiones. emulacōnes. ire. rixe.
diſſenſiones. ſecte. inuidie. homici
dia. ebrietates. comeſſationes et
hijs ſimilia: que predico vobis ſi
cut p̄dixi. quoniam q̄ talia agūt
regnum dei nō ɔſequent̄: fructus
aūt ſpūs ē caritas. gaudiū. pax.
patientia. lōganimitas. bonitas.
benignitas. māſuetudo. fides. mo
deſtia. ɔtinentia. caſtitas. Aduer
ſus huiuſmodi nō ē lex. Qui aūt
ſunt xp̄i: carnē ſuā crucifixerūt cū
vicijs ⁊ ɔcupiſcēcijs.

Ca. vi.

Si viuimus ſpiritu: ſpiritu ⁊
ambulemus. Nō effitiamur
inanis glorie cupidi: inuicē pro
uocantes: inuicem inuidentes.
Fratres ⁊ ſi preoccupatus fuerit
hō in aliq̄ delicto. vos q̄ ſpūales
eſtis huiuſmōi iſtruite i ſpū leni
tatis. ɔſiderās teipʒ ne ⁊ tu tēpteris

Alter alterius onera portate ꝛ ſic adimplebitis legē xp̄i. Nā ſi quis exiſtimat ſe aliq̄d eē cū nihil ſit: ipſe ſe ſeducit. Opus aūt ſuū ꝓbet vnuſquiſq; et ſic in ſemetipō tm̄ gloriā hēbit ꝛ nō in altero. Vnuſquiſq; em̄ onus ſuū portabit. Cōmunicet aūt is qui cathezizat᷑ verbo ei q̄ ſe cathezizat in oīb⁹ bonis. Nolite errare. Deus nō irridetur. Que em̄ ſeminauerit hō hec ꝛ metet. Qm̄ qui ſeminat in carne ſua de carne ꝛ metet corrupcōnem. q̄ aūt ſeminat in ſpū. de ſpū metet vitā eternā. Bonū aūt facientes nō deficiam⁹. tpe eī ſuo metem⁹ nō deficientes. Ergo dū tēp⁹ habem⁹ operemur bonū ad oēs. maxie aūt ad domeſticos fidei. Videte q̄l lib⁹ litteris ſcripſi vobis mea manu. Quicūq; em̄ volūt placere in carne hij cogunt vos circumcidi tm̄ ut crucis xp̄i pſecucōem non patiant᷑. Neq; eī qui circūcidunt᷑ legē cuſtodiūt. ſ; volūt vos circūcidi ut in carne vrā glorient᷑. Mihi autē abſit gloriari niſi in cruce dn̄i noſtri iħu xp̄i p quez m̄ mundus crucifixus eſt ꝛ ego mundo. In xp̄o em̄ iħu neq; circūciſio aliq̄d valet neq; preputiū. ſ; noua creatura. Et quicūq; hanc regulā ſecuti fuerint. pax ſup illos ꝛ miſericordia ꝛ ſuper iſrahel dei. De cetero nemo m̄ moleſtus ſit. Ego em̄ ſtigmata dn̄i iħu in corpore meo porto. Gratia domini noſtri iheſu xp̄i cū ſpū veſtro fratres amen.

Explicit epiſtola ad Galathas. Incipit argumentū in epl'am ad Ephesios.

EPheſij ſūt aſyani. Hij accepto verbo veritatis preſtiterūt i fide. Hos collaudat apl's ſcribēs eis a roma de carcere p tichicum dyaconez.

Explicit argumentū. Incipit epl'a ad Epheſios.

PAulus apl'us criſti iħu p voluntatē dei oībus ſanctis q̄ ſūt epheſi et fidelib⁹ in xp̄o iħu. Grā vob' ſ ꝛ pax a deo pr̄e noſtro ꝛ dn̄o iheſu xp̄o. Bn̄dictus de⁹ et pater dn̄i nr̄i iħu xp̄i qui bn̄dixit nos in oī benedictione ſpūali in celeſtibus in xp̄o ſicut elegit nos in ipō ante mūdi ɔſtitucōem ut eēm⁹ ſancti ꝛ immaculati in ɔſpectu ei⁹ in caritate. Qui p̄deſtinauit nos ī adoptionē filioꝝ p iħm xp̄m in ipſum ſcd̄m ꝓpoſitū voluntatis ſue ī laudē glorie gratie ſue. in qua gratificauit nos in dilecto filio ſuo in q̄ habem⁹ redēpcōem p ſanguinez eius remiſſionē pctōꝝ ſcd̄m diuitias gratie ei⁹ que ſupabūdauit in nob' in oī ſapientia ꝛ prudētia ut notū faceret nob' ſacramentū voluntatis ſue ſcd̄m bn̄ placitum ei⁹ qd ꝓpoſuit in eo in diſpenſacōne plenitudinis tēpm inſtaurare oīa in xp̄o que in cel' ꝛ q̄ in terra ſunt in ipō. In quo etiā ꝛ nos ſorte vocati ſum⁹. p̄deſtinati ſcd̄m ꝓpoſitū ei⁹ qui opat᷑ oīa ſcd̄m ɔſiliū voluntatis ſue. ut ſim⁹ in laudez glorie eius nos qui aū ſperamus in xp̄o. In quo ꝛ vos cū audiſſetis verbū veritatis euangeliū ſalutis